

Illustratie Cyprian Koscielniak

Bouw een complete, duurzame stad als bewijs dat het kan

Nederland kan de toon aangeven in duurzaamheid als het een emissie- en afvalloze stad voor 40.000 inwoners bouwt, stellen **Otto Waterlander, Marco Kesteloo en Kees Cools**.

Zoals ieder Europees land heeft Nederland ambitieuze klimaatdoelen voor 2020. Geen gemakkelijke opgave, temeer daar wij sterk achterlopen op het gebied van duurzaamheid: slechts 3,4 procent van onze energie is duurzaam, niet veel vergeleken met 7,1 procent in Duitsland en 17,3 procent in Denemarken.

De geplande extra overheidsinvesteringen om tegelijkertijd de kwaliteit van het milieu te verbeteren en de gevolgen van de recessie in te dammen, vormen een goed moment om een doorbraak te forceren. Wij stellen voor om in Nederland een groene, duurzame stad voor 40.000 inwoners te bouwen, een stad met zo min mogelijk emissies en afval. Zo'n stad van 40.000 inwoners, laten we deze Duurstede noemen, heeft een schaalgrootte die redelijk compleet is, met eigen scholen, eigen theater, eigen vuilnisafvoer enzovoorts. Duurstede mag geen slaapstad worden met alleen woonhuizen, er moet ook voldoende werk zijn.

Ons huidige beleid om tot een duurzame samenleving te komen schiet tekort op twee kritieke punten. Op de eerste plaats raken we niet de kern van een duurzame sa-

menleving, omdat we het gedrag van bedrijven en consumenten niet aanpakken. Windmolens maken de elektriciteit wel schoner, maar verminderen niet de energieconsumptie. Het isoleren van huizen zal het energieverbruik wel beperken, maar het pakt ons gedrag niet aan. De kern van een duurzame samenleving is dat we zo gaan leven dat we de aarde niet uitputten.

Ten tweede is het rendement op onze investeringen in duurzaamheid nog veel te laag. Veel oplos-

De kern van een duurzame samenleving is dat we zo gaan leven dat we de aarde niet uitputten

singen, zoals windturbines en zonnepanelen, zijn geïmporteerde technologieën. Veel beter zou het zijn als we de techniek zelf ontwikkelen. Zo werd de Nederlandse waterbouw door de Deltawerken gedwongen om grootschalige oplossingen te bedenken. Inmiddels is Nederland toonaangevend op het gebied van waterbouw.

Het roer moet daarom om. We moeten twee doelen simultaan realiseren. Ten eerste een gedragsverandering die gericht is op verbetering van klimaat en milieu op lange termijn.

Ten tweede zal duurzaamheid ook economisch duurzaam moeten zijn. Dat vergt investeringen en kennisopbouw in Nederland zodat we ook economisch kunnen profiteren van uitgaven aan duurzaamheid.

Deze doelen komen naderbij

door Duurstede te bouwen. Het uiteindelijke doel is een 100 procent emissie- en afvalloze stad met een duurzame productketen en minimaal energieverbruik. Een stad waarin leef-, woon-, werk- en recreatiepatronen bij elkaar komen en inwoners een vergelijkbare woon- en leefkwaliteit genieten als in een conventionele stad.

Het ontwerpen en bouwen van Duurstede zal een positieve invloed hebben op het gedrag, het dagelijks denken en doen in het lokale leefklimaat. Dat moet een

ten er experimenteren en de nieuwste vindingen toepassen. Duurstede moet als een magneet werken. Het trekt kennis, bedrijvigheid en werkgelegenheid naar Nederland, creëert onverwachte vindingen en biedt kansen die te exporteren.

Onrealistisch? Nee, het concept van een duurzame stad is niet nieuw, maar bestaat nog niet binnen een westerse samenleving. In Abu Dhabi wordt Masdar gebouwd, een emissie- en afvalloze stad. Het ontwikkelen van een dergelijke stad in Europa vereist andere oplossingen.

De komende vijf jaar worden in Nederland zo'n 400.000 nieuwe woningen gebouwd. Duurstede met zijn 40.000 inwoners kan daarvan deel uitmaken. Wij hebben niet een speciale plek voor Duurstede in gedachten. Denkbaar is ook een grote stadsuitbreiding zoals bij Almere. Almere wil modulair groeien met meer dan 150.000 inwoners, en tegelijkertijd 100.000 nieuwe arbeidsplaatsen creëren, met duurzaamheid hoog in het vaandel.

In december wordt de nieuwe internationale duurzaamheidsagenda bepaald tijdens de VN-klimaatconferentie in Kopenhagen, ter vervanging van het Kyoto-protocol. Dit biedt voor Nederland een uitgelezen kans om Duurstede internationaal te presenteren.

Otto Waterlander, Marco Kesteloo en Kees Cools zijn partner bij Booz & Company. Cools is tevens hoogleraar ondernemingsfinanciering aan de Rijksuniversiteit Groningen.